

Karacadağ Kalkınma Ajansı Tarafından
Finanse Edilen Şanlıurfa Kültürel Mirasın
Tanıtımı Projesi Kapsamında Yapılmıştır

ŞANLIURFA

FLORASI

www.portalurfa.com

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM
MÜDÜRLÜĞÜ

Şanlıurfa © 2015

Türkiye'de, tarih ve kültür turizmi dışında öne çıkan turizm kollarından biri de doğa turizmidir. Şanlıurfa taşıdığı tarihi ve turistik değerler dışında zengin bitki örtüsü ve özellikle endemik bitkileriyle de bu konuda öne çıkmaktadır. Bu çalışmada Şanlıurfa'nın ev sahipliği yaptığı endemik bitkilerden bazılarına yer verilmiştir.

1.Urfa Peygamber Çiçeği

1.Centaurea obtusifolia (Boiss. & Hausskn.) Wagenitz

Yöresel adı Urfa Peygamber çiçeği olan bitki mayıs ayında çiçeklenir. Dünyada yalnızca Şanlıurfa'da yetişen peygamber çiçeği türlerinden biridir. İlk kez 1865 yıllarında Alman botanikçi Heinrich Karl Haussknecht tarafından Şanlıurfa'da, Tektek dağlarında toplanmış ve 2005 yılında Harran Üniversitesi Öğretim üyesi Prof Dr. Hasan Akan ve ekibince yeniden keşfedilmiştir.

Durumu: Endemik

2.Karacadağ Çiğdemi

2. *Crocus leichtlinii* (D.Dewar) Bowles

Yöresel adı Karacadağ çiğdemi (Mardin çiğdemi) olan bitki mart-nisan aylarında çiçeklenir. Dünyada yalnızca Türkiye'nin güneydoğusunda yetişen yabani bir çiğdem türüdür. Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır ve Elazığ'da yayılış gösterir. İlk kez 1924 yılında toplanmış ve bilim dünyasına tanıtılmıştır.

Durumu: Endemik

3. Mezopotamya Sümbülü

3. *Scilla mesopotamica* Speta

Yöresel adı Mezopotamya sümbülü (hoş sümbül) olan bitki mart ayında çiçeklenir. Dünyada sadece Şanlıurfa'da yetişen endemik bir bitkidir. Mezopotamya sümbülü, ilk kez 1888 yılında Alman eczacı ve bitki toplayıcısı Paul Sintenis tarafından Halfeti'de toplanmış ancak, 1977 yılında Speta tarafından bilim dünyasına tanıtılmıştır. Birbirine yakın iki bölgede tespit edilen ancak, 117 yıl boyunca kayıp olan bu bitki ikinci defa 2005 yıllarında Prof Dr. Hasan Akan ve ekibince yeniden keşfedilmiştir.

Durumu: Endemik

4.Kırmızı Kantaron

4.Hypericum capitatum Choisy var. *capitatum*

Yöresel adı Kırmızı kantaron (Bantof) olan bitki nisan-mayıs aylarında çiçeklenmektedir. Dünyada sadece Türkiye'nin güneydoğusunda Şanlıurfa, Gaziantep ve Diyarbakır'da yayılış göstermektedir. Ülkemizdeki tüm kantaronlar sarı renkli olmasına rağmen bölgemizde yetişen bu tür, kırmızı renktedir.

Durumu: Endemik

5.Alcea acaulis (Cav) Alef

Yöresel adı Boysuz hatmi (Hiro) olan bitki, mayıs ayında çiçeklenmektedir. Dünyada Filistin, Mısır, ve Suriye'de; ülkemizde ise Gaziantep ve Şanlıurfa'da yayılış göstermektedir.

Durumu: Endemik değil

5.Boysuz Hatmi

6.Baş kızan

6.Cousinia birecikensis

Hub-Mor

Yöresel adı Baş kızan (Kulindor) olan bitki, papatyagillerin dikenli türlerinden biri olup, haziran ayında çiçeklenir. Dünyada yalnızca Şanlıurfa'da doğal yayılış göstermektedir. Bitki bilimsel adını Birecik ilçemizden almaktadır.

Durumu: Endemik

7.Sarı Peygamber çiçeği

7.Centaurea stapfiana

(Hand-Mazz) Wagenitz

Yöresel adı Sarı Peygamber çiçeği olan bitki haziran-temmuz aylarında çiçeklenmektedir. Doğu ve güneydoğunun en önemli bozkır bitkilerinden biridir. Önemli bir süs bitkisi özelliğini de taşımaktadır.

Dünyada yalnızca ülkemizde Şanlıurfa, Diyarbakır ve Malatya'da yayılış göstermektedir.

Durumu: Endemik

8.Geven

8.Astragalus vexillaris Boiss

Yöresel adı Dikensiz geven olan bitkinin çiçeklenme zamanı mayıs-haziran aylarıdır. Genellikle nadaslı topraklarda yetişmektedir. Erozyonu önleyen önemli bitkilerdendir.

Dünyada sadece Gaziantep, Mardin, Elazığ, Gümüşhane, Muş, Şanlıurfa illerinde doğal yayılış göstermektedir.

Durumu: Endemik

9.Centaurea sclerolepis Boiss

Yöresel adı Beyaz Peygamber çiçeği olan bitki temmuz ayında çiçeklenmektedir. Papatyagil familyasının çok gösterişli bitkilerindendir. Süs bitkisi olarak da önemli bir değer taşır. Dünyada sadece ülkemizde yetişir. Şanlıurfa, Batman, Kahramanmaraş ve Gaziantep'te doğal yayılış gösterir.
Durumu: Endemik

9.Beyaz Peygamber çiçeği

10.Suruç geveni

10.Astragalus surugensis Boiss et Hausskn.

Yöresel adı Suruç geveni olan bitki, baklagillerin bozkırlardaki önemli bir bitkisi olup genellikle mayıs ayında çiçeklenir. Erozyonu önleyen önemli bitkilerdendir. Tüm dünyada sadece Türkiye'de, ülkemizde ise sadece Şanlıurfa'da yayılış göstermektedir. Bilimsel adını Suruç ilçemizden almaktadır.

Durumu: Endemik

Fotoğraflar:İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Şanlıurfa Müze Müdürlüğü Arşivi,Gülcan Acar

Yapım:

SEYR-i ALEM

TURİZM VE SEYAHATÇİLİK